

FOAIA ROMÂNEASCĂ

VINERI 31 MARTIE 2000 • ANUL III NR. 13

8 PAGINI • 20 FORINTI

SĂPTĂMÎNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Autoconducere în loc de autoguvernare

Probleme de limbă pune în discuție Lucia Borza în scrierea din pagina 5 a numărului din 24 martie 2000 al săptămânalului *Foaia românească*. Articolul se referă la folosirea corectă a denumirii reprezentanțelor românești formate pentru prima dată după 1994. Problema are încă actualitate. Redacția dicționarului maghiar-român, considerată de mulți drept autoarea celui mai bun manual de limba română din Ungaria, este de părere că se spune greșit „autoguvernare” pentru formațiunea de reprezentanță descrisă mai sus. Lucia Borza, argumentând convingător poziția sa, propune să se corecteze „mai bine mai târziu decât niciodată această greșeală” și să se zică „autoconducere”. Problema de limbă a fost astfel concepută și de către reprezentanța românilor din Seghedin, care și-au denumit organizația încă din momentul constituirii acesteia, în 1995, „Autoconducerea minoritară română”. Dar ei sînt singurii dintre reprezentanțele românești de acest gen care folosesc în mod corect și consecvent noțiunea de autoconducere. (Este o problemă aparte adăugarea la denumirea organizației citate aici a atributului „de minoritate” care gramatical, poate fi corect, dar în situația în care se folosește e cu totul de prisos. Căci, de exemplu, la Seghedin ce fel de altă autoconducere românească ar mai putea să existe, dacă nu una „de minoritate”? Dar această problemă este o chestiune mai mult psihică și nu constituie tema prezentei scrieri.)

Denumirea organizațiilor publice, inclusiv numele autoconducerilor românești, este stabilită prin statutul acestora. Iar acest document juridic poate fi modificat de adunarea generală a organizației respective, lucru care nu e imposibil în caz că se va înțelege problema argumentată în românește. În situația de față, Redacția *Foii românești*, chiar dacă acceptă întru totul poziția lingvistului, nu are cum să folosească altfel numele diferitelor organizații, decât în forma în care acestea se numesc ele însele. Dar poate să atragă atenția asupra acestor incorectitudini de limbă în speranța că vor fi îndreptate și astfel vor putea fi folosite corect și în paginile *Foii românești*.

Cu un asemenea scop, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria dorește să inițieze convorbiri de atelier. Se propune ca cei mai buni cunoscători ai particularităților lingvistice ale românilor din această țară să discute și – dacă se poate – să cadă de comun acord în numeroasele probleme de folosire a limbii de către membrii comunităților noastre. Prima întrunire de atelier este programată pentru luna ce vine. Se propune, de exemplu, să se discute despre problema scrierii numelor localităților *Giula/Jula*, *Chitighaz/Chitiehaz*, *Bichișciaba/Bichișceaba*, *Szentes/Senteș*, *Miskolc/Mișcolț*, etc. Cu dorința ca propunerile specialiștilor să fie folosite în mod unitar, se vor face recomandări spre toate instituțiile noastre, inclusiv pentru Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. Mai exact: și reprezentanții acestei organizații vor fi integrați în aceste discuții de specialitate. Redacția săptămânalului *Foii* se angajează de pe acum să respecte recomandările lingviștilor români din Ungaria.

Cwa Love

Curtea Gojdu

Administrația Fundației Gojdu din Sibiu a dat în judecată autoritățile din Budapesta

Curtea Gojdu devine proprietate particulară, după ce corpul reprezentativ al sectorului VII al Budapestei a votat la ședința sa închisă din 16 martie 2000 despre vânzarea imobilului unei firme ungaro-cipriote. Concomitent, administrația Fundației Gojdu din Sibiu a dat în judecată autoritățile din sectorul VII al Budapestei, contestând legitimitatea naționalizării, în 1952, a clădirilor curții Gojdu de către statul maghiar, pretinzând pe acest motiv anularea contractului deschis pentru semnătură între Autoguvernarea sectorului VII și societatea cu răspundere limitată.

Complexul imobiliar, care constă din șapte clădiri imense, în sectorul VII, a fost conceput de avocatul macedoromân **Emanuil Gojdu**. Clădirile au constituit fondul financiar al Fundației Gojdu, asigurând prin închiriere venituri considerabile pentru acordarea bursei de studii sutelor de tineri români de credință răsăriteană din Ungaria și Transilvania, conform testamentului din 1869 al lui Emanuil Gojdu.

Înainte de înregistrarea procesului, tribunalul de la Budapesta a cerut completarea dosarului acestuia. Sibienii obi-

ectează că în momentul naționalizării imobilului Gojdu, acesta ar fi fost proprietatea unei persoane juridice din afara Ungariei. **Szabó Zoltán**, primarul sectorului VII e de părere că intentatul privitor la legitimitatea naționalizării clădirilor curții Gojdu nu vizează autoritățile de sector, ci Guvernul Ungariei. Nici în caz că eventualul proces ar fi câștigat de către Fundație, imobilul Gojdu nu i-ar parveni acesteia, deoarece, conform legilor interne în vigoare, ar putea fi vorba numai de o recompensă în bani.

Planurile de reconstrucție ale curții Gojdu urmează să fie realizate în aceste zile, ca apoi, din toamnă, să și înceapă lucrările de amenajare a clădirilor pe chipul centrului Covent Garden din Londra. Firma particulară ungaro-cipriotă și-a prezentat opțiunea și pentru cumpărarea a încă alte 15 clădiri din zonă, dorind să contribuie astfel la definitivarea aleii Madách cu o ieșire în strada Holló. În această stradă, la numărul 8 se găsește și Capela Bisericii Ortodoxe Române din Budapesta, ca singura proprietate românească rămasă dintre fostele clădiri ale complexului imobiliar gândit de Emanuil Gojdu. (Informație Foaia)

Carte românească în plin centru al Budapestei

Frumoasa carte a lui **dr. Gheorghe Petrușan** despre **Iosif Vulcan și revista Familia** sau manualul de conversație în limba română a lui **Mihai Cozma**, alături de lucrarea prețioasă a lui **dr. Ioan Popon** se găsesc printre acele publicații românești, care de acum pot fi cumpărate și la Librăria *Osiris* din Budapesta. Salonul de carte se află în chiar centrul Budapestei, sectorul V, strada Veres Pálné nr. 4. Librăria cu un deosebit de bogat sortiment de carte valoroasă este la nici o sută de metri de clădirea unde își avea sediul în secolul trecut

Redacția revistei *Familia* a lui Iosif Vulcan. Casa de carte *Osiris* s-a angajat și la

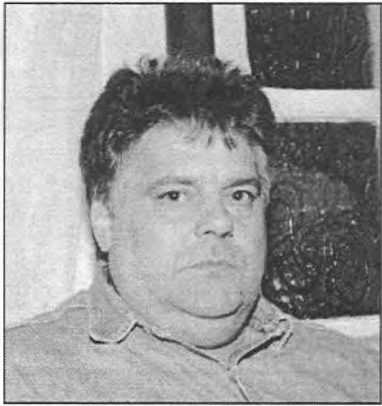
răspîndirea titlurilor cărților Editurii NOI prin paginile publicațiilor sale scoase în

mare tiraj și difuzate în întreaga țară și în străinătate. Informații despre aceste cărți pot fi obținute și prin e-mail la adresa: OsirisKiado@mail.datanet.hu. La librărie se pot face abonări și la săptămânalul *Foaia românească*. Serviciile se asigură pe baza acordului cu Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria. Organizația civilă, cu scopul răspîndirii cărților românești a expeditat în aceste zile un bogat stoc din publicațiile sale și pentru școlile și instituțiile românești din țară.

(Informație Foaia)

CALENDAR ORTODOX

3 martie, luni – Cuv. Nichita Mărturisitorul; Sf. Mc. Elpidifor
4 martie, marți – Cuv. Iosif, Zosima și Platon
5 martie, miercuri – Sf. Mc. Teodul, Agatopod, Serapion, Diodor și Nichifor; Cuv. Teodora
6 martie, joi – Sf. Irineu de Sirmium; Sf. Eutihie, patriarhul Constantinopolului
7 martie, vineri – Cuv. Gheorghe Mărturisitorul; Sf. Mc. Caliope; Sf. Mc. Achilina
8 martie, sâmbătă – Sf. Ap. Irodion, Agav și Ruf; Sf. Celestin, episcopul Romei (Pomenirea morților)
9 martie, duminică – Sf. Mc. Euphie din Cezareea; Cuv. Vadim
Duminica a IV-a din Post (a Sf. Ioan Scărarul)

AȚRU dorește să preia la anul două instituții: redacția săptămânalului românesc și institutul de cercetări

Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU) solicită ca pe lângă întreținerea oficiului său, din bugetul de stat să i se asigure în 2001 și o subvenție suficientă pentru administrarea a două instituții culturale. Afirmția a fost făcută de către **Traian Cresta**, președintele AȚRU la întrunirea convocată de Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice, la 23 martie a.c., la Ministerul Justiției. În cadrul întâlnirii s-au dezbătut probleme bugetare pe anul ce vine.

Fondurile necesare pentru finanțarea cheltuielilor de funcționare ale autoconducerilor pe Țară ale minorităților sînt nominalizate în legea bugetară, sursele pentru acest scop vor fi asigurate și la anul. De această dată s-a discutat posibilitatea ca acestor fonduri să li se adauge și alte subvenții care ar garanta întreținerea de către aceste autoconducere și a unor instituții culturale, de învățămînt. Traian Cresta este de părere că pînă ce nu se va modifica legea minorităților în acest sens, AȚRU nu se poate angaja să preia și să administreze, de exemplu, școli românești din învățămîntul public maghiar. Două

instituții ar putea fi preluate însă de AȚRU chiar în anul viitor, anume Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria și Redacția săptămânalului românesc. Problema referitoare la posibilitatea de administrare a presei scrise de către AȚRU fost ridicată de **dr. Maria Berényi**, președinta Comisiei de învățămînt a autoconducerii pe Țară, prezentă și ea la întreprinderea de la Budapesta. La ora actuală, redacția singurului săptămînal românesc, Foia românească, este administrată de Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria. Organizația civilă n-a fost consultată în problema bugetului Redacției pe anul 2001.

Pentru scoaterea presei scrise a minorităților sînt garantate fonduri considerabile, în schimb, situația subvenționării funcționării Institutului de Cercetări este de ani în șir nesigură. Maria Berényi, directoarea Institutului consideră rezolvarea problemelor asigurării banilor prin trecerea institutului științific sub administrarea organului politic, Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria.

(Informație Foia)

Știri

Știri

Știri

Știri

Știri

Primari din România în Ungaria

În săptămîna trecută, o delegație formată din mai mulți primari, membri ai filialei din județul Cluj-Napoca a Asociației Primarilor din România, sub conducerea lui **Marin Marc**, primarul comunei Valea Ierii s-a întreținut trei zile în Ungaria. Delegația a purtat tratative cu reprezentanții clubului primarilor din Ungaria, avînd întâlniri și întreținîndu-se cu conducerea orașului Székesfehérvár, precum și cu cîțiva primari din localitățile învecinate cu acest oraș. Economia celor patru zile a rezervat și un program la Giula. Cu ocazia șederii în orașul balnear din Cîmpia Ungară, oaspeții au avut o întreprindere cu reprezentanții Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, cu președintele **Traian Cresta**, **Tiberiu Iuhás**, șef de Oficiu și cu consiliera **Eva Ruja Bányai**. La întîlnirea de la Oficiul AȚRU au fost trecute în revistă mai cu seamă aspecte legate de viața minorității române din Ungaria. În timpul dialogului, primarii din România au dovedit un viu interes față de posibilitățile asigurate de Legea pentru Drepturile Minorităților Naționale și Etnice, precum și față de eficiența traducerii în practică, în viața zilnică, a drepturilor și posibilităților asigurate prin lege.

Realizarea etapei a doua a centrului cultural românesc prinde contur

Cu cîțiva ani în urmă, din inițiativa Uniunii Românilor din Ungaria, cu ajutorul practic al Ministerului Culturii și Învățămîntului Public și cu participarea orașului Giula a pornit o acțiune care și-a propus ca scop construirea unui centru cultural românesc la Giula, în cartierul Orașul Mare Românesc, imediat lângă Liceul „N. Bălcescu”. În toamna anului trecut s-a realizat prima etapă a investiției culturale.

După cum am mai informat cititorii noștri, în primele zile ale lunii martie au început tratativele între conducerea orașului Giula, Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria și Autoguvernarea Minoritară Română din Giula. Scopul întreprinderii a fost: dezvoltarea posibilităților și etapelor de realizare a proiectului. În urma acestor demersuri preliminare, Consiliul Autoguvernării orașului Giula, la ședința sa din 27 martie a.c., a redactat o declarație de intenție cu privire la realizarea etapei a doua a Centrului Cultural Românesc. Astfel, ca o primă fază, se vor face demersurile oficiale către Ministerul Învățămîntului și Ministerului Patrimoniului Național, ca apoi să se concretizeze un program de realizare, care va fi înaintat forurilor competente.

Ministerul Patrimoniului Național va decide, ce poate fi aprobat din acest proiect și cît se poate finanța din surse centrale din acest plan de investiție. Apoi se va iniția un concurs, al cărui scop va fi dirijarea, coordonarea și rezolvarea lucrărilor de construcție. Abia după aceste „faze administrative” preliminare va putea urma depunerea pietrei fundamentale a etapei următoare a Centrului Cultural Românesc, ceea ce, după intenția conducerii orașului Giula, trebuie să se realizeze – cîndva – în următorii cinci ani. **T. J.**

Întîlnirea tinerilor din Balcani

Organizația „Manfred Worner” Euro-Atlantic Association Romania organizează în perioada 6-12 aprilie, la București, o conferință a tineretului din Balcani. Sînt invitați să participe reprezentanți pînă la vîrsta de 25 de ani din Albania, Grecia, Macedonia, Bosnia, Kosovo, Ungaria, Moldova, România, Olanda, Danemarca și Germania.

Congres

La congresul ITF (International Transport Federation) din octombrie 1998, de la New Delhi, la propunerea Sindicatului Liber al Muncitorilor de la Căile Ferate (VDSzSz) s-a hotărît organizarea *Zilei Internaționale a Căilor Ferate*. În țara noastră pentru prima dată s-a organizat Ziua Căilor Ferate miercuri, la 29 martie. În trei orașe s-au desfășurat manifestări, la care au participat și reprezentanții sindicatelor europene. Seghedinul a găzduit delegații din Croația și România. Sloganul întîlnirii a fost „Calea ferată leagă țări și popoare”, iar scopul principal a fost să atragă atenția opiniei publice, asupra importanței căilor ferate ca mijloc de transport. Organizatorii din Seghedin au sugerat că în această regiune, locuitorii, noi înșine trebuie să ne trasăm calea viitorului.

Ședință în deplasare

Următoarea ședință a Autoguvernării Române din Bichișciaba va avea loc miercuri, la 5 aprilie a.c., în deplasare, la redacția ziarului județean BÉKÉS MEGYEI NAP. La ședință va fi dezbătut felul în care cotidianul din reședința de județ informează despre activitatea Autoguvernării române, despre imaginea pe care cititorul o primește prin informațiile acestui organ de presă. La dezbateri vor participa atît jurnaliști – ai presei maghiare, cît și de la redacția NOI, și în calitate de gazdă, dr. Kóváry E. Péter, redactorul-șef

Planuri județene

Membrii Comisiei Județene pentru Minorități Naționale și Etnice au vizitat la 28 martie a.c. Casa-Muzeu a slovacilor din Bichișciaba. În continuare, în clădirea Muzeului județean Munkácsy Mihály, Comisia s-a întîlnit cu colaboratorii Muzeului, cu directorul **dr. Grin Igor**, cu muzeologa **Elena Csobai** și cu specialiștii de naționalitate ai muzeului. În cadrul acestei întîlniri s-a discutat despre activitatea, despre planurile și bugetul Muzeului județean.

Zile duhovnicești la Micherechi

Comunitatea baptistă și penticostală din Micherechi organizează de ani în șir o săptămîină de evanghelizare, la care invită și credincioșii ortodocși din sat. Între cele trei confesiuni există relații foarte bune, iar ca acestea să fie și mai adîncite, ortodocșii, membrii adunării *Oastea Domnului* invită pe toată lumea în serile de 5-6-7 aprilie la programele *Zilelor duhovnicești*. Întîlnirile vor începe întotdeauna la ora 18.00, la adunarea Oastei Domnului, care se găsește pe strada József Attila nr. 2. La program este invitat Prea Sfințitul episcop Sofronie și preoții ortodocși români din țara noastră, dar sînt așteptați și oaspeți din România.

Dragi cititori,

Vă anunțăm că s-a modificat adresa de e-mail a redacției noastre: **foaia@matavnet.hu**
Vă reamintim că noua noastră adresă poștală este:
Giula, 5700, str. Gh. Doja nr. 8.

AGENDĂ

3 aprilie

1953 – moare, la Lisabona, Regele României, **Carol al II-lea** (1930-1940).

4 aprilie

1896 – se naște, la Moiești (Bacău), **Tristan Tzara**, poet de renume european, unul dintre inițiatorii mișcării literare avangardiste.

5 aprilie

1908 – s-a născut, la Salzburg, **Herbert von Karajan**, dirijor austriac. Unul dintre cei mai străluciți șefi de orchestră, Karajan a debutat în 1927 la Ulm foarte curînd după absolvirea studiilor făcute la Mozarteum din Salzburg și la Viena. Karajan este de origine macedoromână.

6 aprilie

1941 – s-a născut, la Găești, pe malul Argeșului, muzicianul **Gheorghe Zamfir**.

7 aprilie

1939 – s-a născut regi-zorul american, **Francis Ford Coppola**.

8 aprilie

1829 – începînd din 8 aprilie apare la București, în tipografia mitropoliei, „Curierul românesc”, *primul periodic important în limba română*.

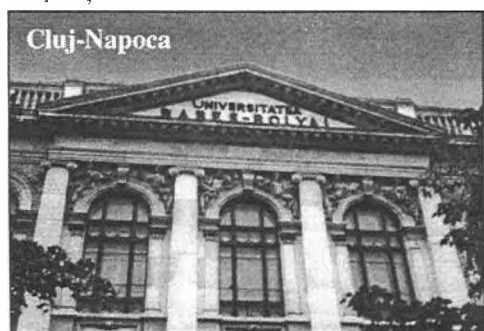
1885 – a murit **Constantin A. Rosetti**, om politic liberal, publicist, poet, ziarist, fruntaș al revoluției de la 1848 din Țara Românească.

1911 – s-a născut, la Rășinari, filosoful **Emil Cioran**, unul dintre cei mai mari și mai originali oameni de cultură contemporană.

Despre anii de studenție se spune că sînt cei mai frumoși. Acești ani înseamnă pentru unii libertatea mult dorită, iar pentru alții dezvoltarea identității lor, căutarea permanentă a locului lor în viață. Tînărul de 18 ani, după absolvirea liceului, deodată se află în situația cînd trebuie să fie responsabil pentru soarta sa, să aducă decizii cît mai bune.

Pînă acum cîtiva ani, pentru elevii din anul IV al liceului N. Bălcescu din Giula a fost aproape natural că și-au continuat studiile la vreo universitate, facultate din Ungaria. În ultimii ani însă, din România au sosit oferte tot mai „ispititoare”, atrăgătoare. Tinerii români din țara noastră au început să simtă că frontierele sînt aproape simbolice, și există facultăți mai apropiate decît cele din Seghedin sau Budapesta. Cele mai căutate școli superioare au devenit, pentru tinerii noștri, cele din Cluj-Napoca și Oradea.

Mariana Țirle și Adriana Isai din Micherechi sînt studente la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj. Mariana este în anul IV al Facultății de Drept. În cei patru ani petrecuți la Cluj a avut în primul rînd experiențe bune despre școlile române.

– Acești trei ani și jumătate au trecut foarte repede, aproape nici nu mi-am dat seama că sînt în ultimul an. Din fericire, fiecare an l-am încheiat cu rezultate bune. Bineînțeles, la început și eu (ca toți cei veniți din Ungaria) am avut mari probleme cu limba română. Limba „de acasă” nu era suficientă pentru a înțelege totul la ore. În primele luni m-am concentrat în primul rînd pe învățarea cît mai corectă a limbii literare române, numai apoi m-am apucat de însușirea limbajului de specialitate. Colegii mei de grupă m-au ajutat foarte mult, fiindcă mi-au explicat tot ceea ce le ceream. Acesta a fost un dezavantaj foarte mare, la început. Tocmai pentru asta le-aș sfătui tinerilor noștri care vor să vină în România, ca încă în anii de liceu să pună un accent mai mare pe cunoștințele de limbă, fiindcă se vor descurca apoi cu mult mai ușor.

– *Mulți nu au curajul să aleagă Facultatea de Drept, fiindcă se spune că în Ungaria nu va fi acceptată diploma obținută în România. Tu ce vei face după terminarea studiilor?*

– Diploma de care vom face rost este recu-

Unde să-mi continui studiile: în Ungaria sau în România? De tine depinde cu ce te vei alege

Sîntem în perioada cînd elevii de la școlile generale așteaptă răspunsul liceelor, școlilor medii despre admiterea lor în aceste instituții. Elevii de liceu și-au înaintat deja (pînă la 1 martie) dosarele de înscriere la examenele de admitere ale instituțiilor de învățămînt superior. Cei din urmă vor afla numai în lunile verii unde își vor putea continua studiile. Cunoscînd experiențele anilor trecuți, unii dintre ei vor alege universități din România. În 1999, nouă tineri s-au înscris la instituții superioare din România. Cum va fi oare în 2000? Reportajul următor prezintă cîteva păreri ale tinerilor care studiază în România.

noscută și în Ungaria, dar trebuie să dăm un examen de diferență din dreptul ungar. Dar la fel procedează și cei care termină aici stomatologia sau medicina.

Mariana ne-a mai povestit că este bursieră și a primit și cazare gratuită la un cămin studentesc. Însă nu a fost atît de simplă situația celora care în 1999 și-au început studiile. La aceeași universitate a fost admisă în toamna anului trecut și consăteanca Adriana Isai, care a ales Facultatea de Științe Economice.

– De mult timp este dorința mea hotărîtă să devin economistă. Știam că Babeș-Bolyai este una dintre cele mai bune și recunoscute universități din țara vecină. Am fost convinsă că la început voi avea probleme cu limba, dar n-am crezut că vom avea și alte greutăți. Mă refer la faptul că împreună cu Cristian Cora, student tot din Micherechi, ne-am început studiile cu o lună mai tîrziu decît ceilalți, fiindcă dosarul nostru nu a ajuns la timp de la Ministerul de Învățămînt la universitate. A fost o situație destul de incomodă, dar în sfîrșit, s-au rezolvat problemele.

– *A fost greu să vă integrați în comunitatea studenților de acolo?*

– Nu, fiindcă sînt convinsă că orice prietenie, orice legătură omenească depinde de ambele părți. Eu m-am dus la Cluj cu convingerea să am cît mai mulți prieteni. Mai am acolo și o prietenă de acasă, pe Cornelia Ruja din satul meu natal. Și ea m-a ajutat mult să-mi găsesc locul în comunitatea de acolo. Acum mă descurc ușor în oraș. Cînd avem timp liber, mergem la o pizza sau participăm la serviciile divine ale Bisericii Baptiste din Mănăstur.

Și exemplul Adrianei ne arată că tinerii noștri, care azi aleg universități din România, nu se gîndesc numai la studiul medicinei, cum a fost pînă acum cîtiva ani. **Gheorghe Pățaș** studiază la Facultatea de Muzică, iar **Gavril Patca** la Facultatea de Litere și Științe Socio-umane din Oradea.

– *Ce te-a îndemnat să alegi Facultatea de Muzică?* – l-am întrebat pe Gheorghe.

– Am vrut să-nvăț mai multă muzică și să-mi lărgesc cunoștințele în știința muzicii. Aici

am posibilitatea să studiez istoria muzicii, folclor, armonie, teoria muzicii, muzică de cameră și orchestră.

– *Cum sînt colegii tăi de la Oradea? Sînteți la același nivel de pregătire, fiindcă știu că tu nu ai terminat la vreun conservator sau liceu de muzică?*

– Din păcate, trebuie să recunosc că ei sînt cu mult mai pregătiți, fiindcă ei și la școala medie au învățat muzica, ca atare dispun de bazele necesare. Dar aceasta nu a însemnat o problemă prea mare, pentru că toți am început împreună, la nivelul de bază. Bineînțeles că eu a trebuit să mă străduiesc mai mult, să nu rămîn în urma celorlalți. Din fericire, profesorii nu fac deosebire între studenți.

– *Ce înseamnă pentru tine viața studențească?*

– Adevărul este că nu am prea mult timp liber, fiindcă după ore trebuie să exercez foarte mult la trompetă, învăț teoria muzicii, particip la unele întruniri pentru profesorii și studenții Universității Baptiste Emanuel și la programele organizate pentru tineri.

Gavril Patca a ales secția de kinetoterapie, ceea ce înseamnă că după studii se va ocupa

de terapeutică prin mișcare... Și Gabi și-a imaginat altfel viața studențească.

– Universitatea organizează cîteva programe distractive, de exemplu balul bobocilor, dar nimic altceva. Precum am auzit de la cunoscuți, la universitățile din Ungaria se organizează mai des petrecerii, dar la Oradea încă n-am descoperit nici un bar studentesc sau ceva asemănător. Bineînțeles, sînt multe dis-

cotecii, dar acestea nu sînt exclusiv pentru studenți. Dealtfel nici nu avem prea mult timp pentru distracție, fiindcă trebuie să învățăm mult, cerințele de studiu sînt foarte mari. Dar unde nu-i așa?!

– *Sînteți mulțumiți cu condițiile?*

– Nu vreau să spun numai lucruri rele, dar, din păcate, avem și niște probleme tehnice. Statul român ne-a promis cazare în Hotelul Felix, dar la urmă am ajuns într-un cămin jalnic. Bursa o primim doar din cînd în cînd, și nu întotdeauna suma întreagă. Oricum, eu sper că în viitor problemele vor fi tot mai puține, iar succesele se vor înmulți. Știu că niciunde nu e ușor, trebuie să te adaptezi, să faci față cerințelor.

Ioan Stan este student la Facultatea de Medicină din Oradea, deja în anul II, și e cu mult mai optimist decît colegii lui.

– Eu mă bucur foarte mult de libertatea pe care o am aici ca student. Eu decid cum îmi organizez viața. La facultate sîntem conștiențioși, mai ales de la practica de laborator nu e bine să lipsim. De la cursuri mai chiulim, deși apoi e greu să recuperăm ceea ce am pierdut. Pentru aproape fiecare oră ni se cere un referat.

– *Atunci nu aveți prea mult timp liber... Leșiți seara cu colegii?*

– Unele chefuri se țin la cămin, în camere, odată la fete, altădată la băieți sau la cantină. Dar, bineînțeles, ca aproape toți tinerii, și noi ne ducem la discotecă. Obişnuim să mai mergem și la cîte-un film, mai rar la teatru. Dacă e vreme bună, ne place să stăm la o terasă sau la un bar. În Oradea sînt două sau trei discoteci. După părerea mea cea mai bună este Tropicana, unde sînt invitate de multe ori formații chiar și din străinătate. Stilul lor este techno și house.

– *Tu ai fost student și în Ungaria. Este vreo diferență între tinerii de aici și cei de acolo?*

– Părerea mea personală este că noi, la Oradea, ținem mai mult unul la altul decît a fost cazul în Ungaria. Noi, cei de la Facultatea de Medicină sîntem ca o familie mare. Cred că în România legăturile omenești sînt mai sincere... Asta e valabil și pentru tineri. La școlile din Ungaria rivalizarea e mai mare și cred că studenții maghiari sînt mai invidioși.

– *Ce propui absolvenților de liceu de acum? Să-și înainteze dosarele pentru studii în România ori ba?*

– Totul depinde de ei, nu pot să decid în locul lor. Sfatul meu este însă următorul: să nu creadă nimeni că la instituțiile de învățămînt superior din România studiul ar fi mai ușor. Și acolo cerințele sînt foarte mari. Dacă vrei să devii, să zicem, un medic bun, trebuie să înveți la Oradea la fel ca și la Seghedin.

Realizat de **Rita Ruja**
și **Anamaria Brad**

ÎN LIMBA MATERNĂ – emisiune radiofonică în limba română

3 APRILIE, LUNI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00 Montaj de muzică populară – redactor: Gelu Stan din Timișoara 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Încheiere

4 APRILIE, MARȚI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.45 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 10.45 „Engleza pe înțelesul tuturor” – curs de limbă engleză cu Luminița Jivu 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

5 APRILIE, MIERCURI (redactor: Anamaria Brad)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avanzpremiera „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

6 APRILIE, JOI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avanzpremiera „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

7 APRILIE, VINERI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Actualități la români din Banatul Sîrbesc – relatează Cornel Mata din Virșet 11.45 Ce s-a mai întîmplat la Liceul „Bălcescu” din Giula? – relatează Edit Bordaș 11.40 Știri și curiozități din România – relatează Simona Pele din Timișoara 11.45 Revista presei „Foaia românească” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

8 APRILIE, SÎMBĂTĂ (redactor: Iulia Kaupert)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45 Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58 Încheiere

9 APRILIE, DUMINICĂ (redactor: Iulia Kaupert)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30 Retrospectiva săptămînii (spicuirii din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămînii) 15.00 Magazinul femeilor 15.30 Emisiune religioasă ortodoxă 15.55 Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lîngă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul Nostru: 5 aprilie 2000 (MTV 1 ora 13.30)

Reluare: 9 aprilie 2000 (MTV 2 ora 6.25)

Conținutul programului românesc televizat:

Magazinul Ecranul Nostru, săptămîna viitoare va încerca să vă atragă atenția cu o relatare despre ședința convocată de Traian Cresta, președintele A.T.R.U., cu primarii localităților unde funcționează școli românești. Vă vom introduce în atmosfera evanghelizării de la Oastea Domnului, organizată în Duminica Ortodoxiei la Micherechi. Bineînțeles din emisiunea pentru românii din Ungaria nici de data aceasta nu vor lipsi știrile și informațiile săptămînii.

Realizator: **Tiberiu Boca**

FM 92,1 MHz STEREO RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.

Tel. 59-430552, Fax.: 59-427372 e-mail: inbox@rve.net

– muzică – știri locale și BBC – emisiuni pentru orice vîrstă

Ascultați RVE non stop și pe Internet la: http://WWW.rve.net

TRANS WORLD RADIO – ROMÂNIA

(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)

AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15–21.45

SW 31 și 49 m

– vineri: 18.30–18.45 – sîmbătă: 18.00–18.45 – duminică: 18.30–18.45

Desen de Ana Ianc

Giula 20–25 martie

EMINESCU — în cadrul Săptămânii Limbii Române

Încă în luna ianuarie, cercul pedagogic al profesorilor de limba română ai școlii românești din Giula a publicat un concurs pentru elevii claselor 5–8, prin care se pot înscrie la programul **Săptămânii Limbii Române**. În cadrul acesteia, școala urma să sărbătorească 150 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu, marele poet național al românilor.

Între 20–25 martie, în cadrul Săptămânii, au avut loc următoarele ocupații: luni după-masă *Atelier de desen*, unde un mănunchi de copii mai mari au desenat portretul lui Eminescu, iar cei mici au făcut ilustrații pe baza poeziei „Sara pe deal”. Marți, la biblioteca școlii s-a ținut un *recital din poezii de Eminescu*, la liberă alegere. Miercuri, cei mai mari din cursul superior (cl. a 8-a) s-au pregătit pentru un *concurs literar, din viața și activitatea lui Eminescu*. Joi, cu ocazia încheierii programului, elevii din clasa a șaptea au învățat câteva din cunoscutele *romanțe pe versuri de Eminescu*.

După aceste programe, cele trei profesoare **Ana Secan Navratil**, conducătoarea cercului, **Maria Farkas** și **Maria Rus** au analizat și apoi au apreciat munca și activitatea copiilor din cadrul acestui concurs. Discutând cu ele, profesoarele și-au exprimat bucuria că aproape 50 la sută al elevilor din cursul superior au participat la programele inițiate. Independent, fără ajutor, elevii s-au pregătit bine și tot așa au rezolvat sarcinile propuse. În acest fel, l-au sărbătorit în mod demn pe Eminescu. Prin însuflețirea lor s-au aprins multe-multe lumini în cinstea poetului.

Șt. O.

La concursul de desen au câștigat următorii elevi:

Agneta Lőwei (I)
Armin Farkas (II)
Cristina Nemes (III)
Renata Roxin (premiu special)

În categoria „Viața lui Eminescu”

au câștigat fetele din clasa a 8-a (**Adelina Petcu, Ana Iuhas, Erica Boca, Adriana Marc**), împreună cu **Toma Ciotea**.

În categoria recitări,

pe locul întâi s-a clasat **Hildegard Ianc**, pe locul doi **Renata Roxin** și **Adelina Petcu**, iar pe locul trei **Edit Nedrău**.

Desen de Cristina Nemes

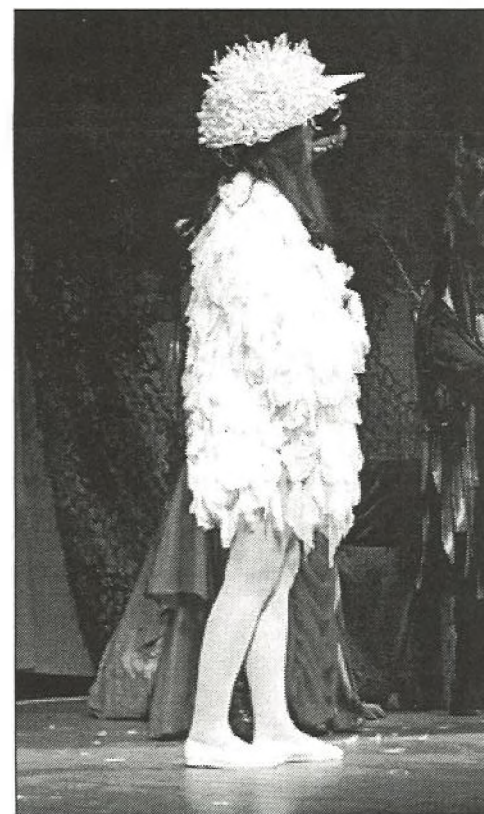

Tabita Vaida (clasa 6/b)
– Mi-au plăcut toate personajele din spectacol. Cel mai mult mi-a plăcut ursul, care a fost cel mai deștept și a știut să lupte contra dușmanului pădurii. Pînă la urmă, ca-n toate poveștile, au învins cei buni și deștepti. M-am bucurat că, în sfîrșit, și la Micherechi am putut vedea un spectacol teatral în limba română.

Vasile Berényi (clasa 5/a)
– Mie mi-a plăcut cum a cîntat măgarul, chiar dacă se spunea că nu are voce prea frumoasă. Cu toate că nu a fost prea deștept, a fost un personaj simpatic. Toată piesa a fost foarte spectaculoasă.

Erica Ardelean (clasa 7)
– În primul rînd muzica mi-a plăcut, fiindcă rareori se organizează la noi spectacole muzicale atît de interesante. Pentru mine iepurașii au fost cei mai simpatici.

Anita Berényi (clasa 6/a)
– Întreaga piesă a fost foarte frumos pre-

COPIII NOȘTRI ȘI TEATRUL ROMÂNESC

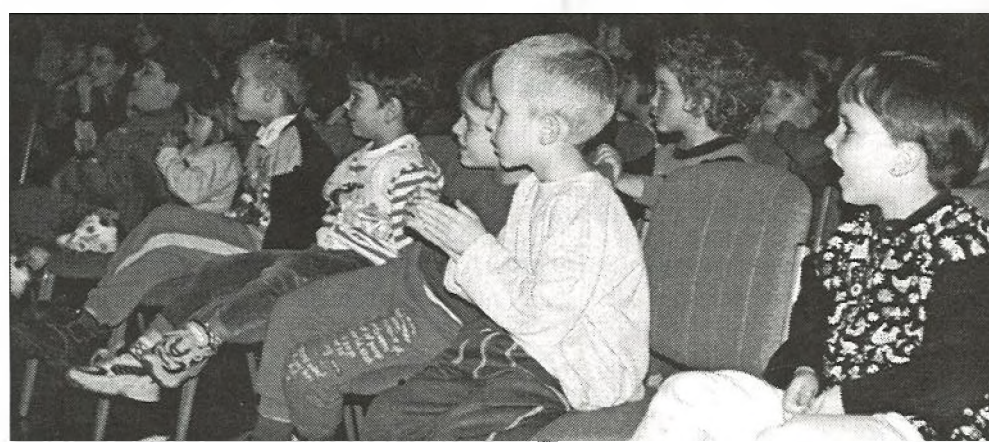
Teatrul de Stat din Arad a prezentat luni, la 27 martie piesa „*Mușchetarii măgăriei sale*” de Ioan Lucian și Virgil Puicea pe scenele centrelor culturale din Micherechi și Giula. Spectacolul s-a adresat în primul rînd generațiilor mai tinere. De la copiii de grădiniță pînă la elevii de liceu toți au urmărit cu mare emoție piesa care a fost foarte spectaculoasă prin costumație și fondul muzical.

Iată cîteva păreri ale școlarilor din Micherechi:

zentată. M-am bucurat că a fost pe înțelesul copiilor din Micherechi. Nici nu m-am așteptat că o să-mi placă așa de mult un spectacol românesc.

Maria Cozma (clasa 7)
– Pentru mine a fost o mare bucurie că i-am recunoscut și în aceste costume pe actorii pe care i-am mai văzut la Giula. Noi nu prea cunoaștem actori români, dar acum, că i-am revăzut pe acești artiști din Arad, am simțit ce bine e să cunoști și lumea teatrului.

Maria Petrușan (clasa 6/a)
– Costumele au fost foarte-foarte frumoase. Pentru mine partea cea mai interesantă a fost aceea cînd ursul și cocoșul au păcălit-o pe bufniță, care a scris o scrisoare prin care a vrut să facă un complot. Cei doi au fost mai isteți, fiindcă au îmbătat-o cu vin, spunîndu-i că acesta nu este altceva decît suc de struguri. L-am simpatizat și pe măgar că a fost „prostuț”. Sper ca acești actori să mai vină la noi, la Micherechi și cu alte piese.

DE ÎNȚĂ A APRILIE

(... ziua când lumea face nebunii)

În general, oamenii sînt nemulțumiți, unii cu viața plină de lipsuri pe care o duc, alții cu bunurile ce le au. (Oricîte au, nu li se par suficiente...) Eu sînt nemulțumită în privința cursurilor de perfecționare organizate pentru specialiștii din diferite domenii ale științei, culturii etc. Mi se pare că ne lipsește un *Curs special pentru activiștii din viața publică*.

Loc potrivit pentru au-

ditoriu ar putea fi un stadion, luînd în considerație numărul ridicat al cursanților.

Pentru a înlesni munca conferențiarilor (pe care nu-i nevoie să-i invităm din străinătate, se găsesc și la noi în țară în număr suficient) propun cîteva subiecte incluse sub titlurile ca: *Tehnica punerii bețelor în roate, Metodele elaborării unor discursuri fără cap și coadă, Cele zece porunci ale ariviștilor, Deprinderea*

de a interveni cînd nimic nu ai de spus, Intensificarea înfumurării pînă la maximum, Bîrfiri la nivel mondial, Cum să ne băgăm nasul unde nu ne fierbe oala, Cum să ne angajăm la ceea ce nu ne pricepem.

În alte zile, cînd se fac lucruri serioase și spre binele tuturor, s-ar putea discuta subiecte tocmai contrarii celor de mai sus...

boia

WAW! CE VIAȚĂ HAPPY!

Sîmbăta trecută am participat la un curs de training, în cadrul căruia se inițiasă și un workshop pe tema comunicării intermediare, intercontinentale, interaștrale, interacționale, interculturale, intermilenare și intergalactice. Drept încheiere, la sfîrșit, a fost întocmită o pagină web și cîteva site-uri, în care a fost publicată și o listă VIP. La happening-ul care a urmat au fost invitați niște manageri, care au sosit cu hardware-uri de invidiat și cu mulți megabiți. A fost un weekend foarte lejer, la care și-au dat concursul personalități cu nume de rezonanță din showbiz-ul internațional. În cadrul unui talkshow au fost realizate adevărate spice moments, care au creat o veritabilă atmosferă incendiară. Formația tini girls a lansat două hit-uri pe cînte, iar trei manechine cu feelingul atractiv au promoționat creațiile vestimentare ale unui mare designer local. După aceea, cîteva femei power: soțiile unor directori generali, ale unor șefi

de reprezentanțe străine și ale unor chef-manageri au participat la quiz-uri distractive, cîștigînd mici premii: călătorii pe insulele Bahamas, coliere cu brilianței, sejour pe Coasta de Azur. Între timp au sosit și cîteva vedete. La acest moment, membrii staff-ului au improvizat un alt joc distractiv, cînd se puneau întrebări privind intimul tinerelor vedete. Întrebat fiind, ce părere are despre one night stand-uri, un tînăr actor a răspuns frapant – Durex.

Dar la acest weekend, culmea culmilor a fost totuși jocul de artificii de la miezul nopții, cînd high society și-a lepădat, cît colo, hainele, aruncîndu-se clai peste grămadă în șampania spumoasă din imensul swimmingpool.

Waw! Ce viață happy!

ye-ye-ye

*waw – îl pronunță vorbitorul neoromânei ca bihoreni pe al lor „uău!”

SUPERSTIȚII

Bătrînii mai cu seamă, dar și cei mai tineri, văd în mai toate întîmplările cîte un semn prevestitor. Iată, în continuare, cîteva dintre cele mai des întîlnite superstiții.

- Pîinea să nu se pună pe masă cu coaja de jos în sus, căci trage a sărăcie.
- Cînd ciocnești un pahar cu cineva, să ții paharul în mîna dreaptă.
- Femeile să nu poarte cercei schimbate – unul de la o pereche și altul de la alta –, căci își vor schimba și bărbatul.
- Cine stă cu mîna la falcă și gînditor trage a rău.
- Cînd se varsă piperul pe masă, e semn de ceartă în casă.
- Cînd cineva bea ceai și, din întîmplare, acesta se varsă, e semn bun.
- Cînd vă mîncîncă palma dreaptă, să știți că veți da bani cuiva, iar cînd vă mîncîncă palma stîngă, să vă bucurați, că veți primi bani.
- Fetelor mari care mîncîncă din oală le va ploua la nuntă.
- Cînd o mămăligă se răstoarnă de pe foc și se crapă la mijloc, e semn că cel care a făcut-o va pleca într-o călătorie.
- Să nu purtați cămașa pe dos, căci vi se va întoarce norocul spre rău. Puneți cămașa pe jos și călcași-o în picioare.
- Să nu fluierați în casă, căci veți trage a pustiu.
- Să nu dormiți cu fața-n sus și mîinile pe piept, căci trageți a moarte.
- Cînd cineva își mușcă limba din greșeală, e semn că-l vorbește cineva de rău.
- Dacă din întîmplare se sparge în casă vreo oglindă, e semn de pagubă în familie.
- Cînd se varsă pe masă vinul din pahar, e semn de veselie.
- Pentru cel care strănută de trei ori la rînd e semn de chef.
- Cel care mîncîncă mult trage a sărăcie.
- Cînd cineva bea cafea și, din întîmplare, varsă din ea, e semn că va primi bani.
- Pentru cel care sughite e semn că cineva îl pomenește.

Legi stupide din trecut și prezent

- Șoferilor li se interzice să conducă un autovehicul legați la ochi (Alabama, SUA)
- Cine taie un cactus, riscă 25 de ani de închisoare (Arizona, SUA)
- Este împotriva legii să refuzi a-i da apă unei persoane însetate. (Arizona, SUA)
- Bărbaților li se permite să-și bată nevestele, dar nu mai mult decît o

- dată pe lună. (Arkansas, SUA)
- Femeilor li se interzice să se tundă fără asentimentul soților. (Michigan, SUA)
- Opt sau mai multe femei care locuiesc în aceeași casă constituie un bordel. (Tennessee, SUA)
- Este interzis să mulgi vaca altuia. (Texas, SUA)
- Fluieratul sub apă este interzis. (Vermont, SUA)
- Pedepsa capitală este de

- 25 de ani închisoare. (Australia)
- Părinții plătesc amendă începînd cu al doilea născut. (China)
- Femeile nu au dreptul să conducă automobilul. (Arabia Saudită)
- Pescuitul este interzis duminică. (Scoția)
- Cetățenii care locuiesc la bloc sînt pasibili de pedeapsă dacă trag apă la WC după ora 22.00. (Elveția)

„Dieta pentru slăbire”

Greșala tuturor dietelor este că nu țin cont de un lucru elementar: omul mîncîncă pentru că îi este foame și înfulecă pentru că îi este foarte foame. Pentru reducerea poftei de mîncare e bine să mîncăm des între orele principale.

Procedăm astfel:

8.00 – micul dejun, 8.30 – o prăjitură, 9.00 – încă o prăjitură, 9.30 – cîteva bomboane, 10.00 – bomboane ceva mai multe, 10.30 – restul bomboanelor, 11.00 –

biscuiți cu cremă, 11.30 – o brînzoaică, 12.00 – o pungă cu fulgi de porumb, 12.30 – o felie subțire de chec, 13.00 – masa de prînz, 13.30 – restul checului și piure de castane, 14.00 – o felie de piine cu gem, 14.30 – cartofi prăjiți, 15.00 – cel mult trei savarine, 15.30 – doar patru clătite, 16.00 – restul de biscuiți și chec (e păcat să le arunci), 16.30 – cremă de zahăr ars sau lapte de pasăre, 17.00 – puțină miere și un pahar de sirop, 17.30 – halva sau șerbet (după gust), 18.00 – cina.

O femeie își vizitează prietena, care îi arată locuința. Vizitatoarea se miră:

– Dacă aveți dormitor separat, cum trăiți viață conjugală?

– Foarte simplu. Dacă soțul mă dorește, fluieră.

– Bine, bine, și dacă tu îl dorești?

– Mă duc în dormitorul lui și-l întreb: Dragă, tu ai fluierat?

☺ ☺ ☺

– Domnule doctor, e adevărat că bărbații căsătoriți trăiesc mai mult decît cei neînșurați?

– Nu e adevărat. Celor

UMOR

înșurați li se pare doar că viața e mai lungă.

☺ ☺ ☺

La noi, eu port pantalonii, se laudă un bărbat prietenului său. – Și ieri, bunăoară, soția mea s-a apropiat de mine în genunchi.

– Și ce ți-a spus?

– Leși imediat de sub pat!

☺ ☺ ☺

Doi polițiști își fac rondul de noapte și se întîlnesc la o intersecție. Se salută, își aprind țigările în tăcere...

– Măi, întreabă unul dintre ei, tu știi care e capitala

Parisului?

– Hm! Surîde al doilea. Londra.

– Credeam că nu știi...

☺ ☺ ☺

– Știi care-i deosebirea dintre trenul personal și directorul întreprinderii noastre?

– Nu știu.

– Păi, trenul personal are două clase, șeful nostru nu.

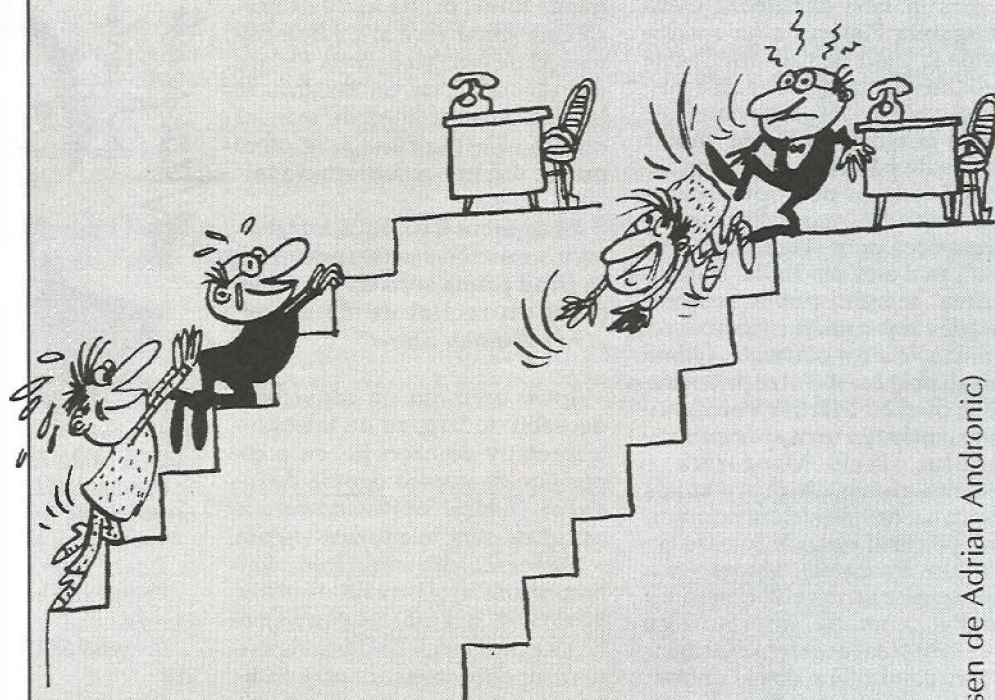
☺ ☺ ☺

Un bărbat îi spune prietenului său:

– Mă crezi că eu nu am cunoscut altă femeie decît pe soția mea?

– Sigur că te cred, altfel nu ai fi luat-o de nevastă.

Fără cuvinte

(Desen de Adrian Andronic)

Întâlnire de suflet — cenaclu la Centrul Cultural al Românilor din Budapesta

Mircea Dinescu

Îndoielile logodnicului

Am o gaură în podea.
Nu-i nici capitalistă nici comunistă,
e o gaură fără de partid.
E-atît de transparentă
că ar putea intra în Academie.
E-atît de virtuoasă
că m-aș însura cu ea.
De nu m-ar bate gîndul
că pînă la urmă
mă va înșela cu un soarece.

Szócs Géza

Horror clujean

Într-o noapte de noiembrie,
de teama unei percheziții la domiciliu,
am aruncat în rîu o bandă de magnetofon.
Era vocea ta, știi doar despre ce bandă
e vorba.

Mult timp după aia, de cîte ori treceam
acel pod de pe Someș
din ape, întotdeauna pe tine te auzeam.

Traducere de Anamaria Pop
și Mircea Dinescu

Troită tip casă de la 1900,
din Muntenia (Argeș)

Zece ani de la înființare: Muzeul Țăranului Român

Cu zece ani în urmă, în luna februarie 1990 s-a înființat la București un complex cultural de mare valoare, Muzeul Țăranului Român.

În perioada acestui deceniu am avut ocazia să vizitez de mai multe ori acest obiectiv, în care se organizează expoziții de arte vizuale și aplicate, pretențioase proiecte etnomuzeologice, programe de videofilme.

Programele și acțiunile Muzeului sînt promovate și prin publicații (la fel de valoroase ca expozițiile din șirul anilor), care sînt întotdeauna prezentate la un înalt nivel estetic, în condiții grafice deosebite.

În acest muzeu, vizitatorul are posibilitate să se reculeagă, e un punct fix, în care se poate descoperi spiritul țăranesc.

Andrei Pleșu a mărturisit următoarele: „...Acest Muzeu este în același timp somptuos, ca un mare muzeu și foarte simplu, foarte nepretențios, ingenios dar nu fandosit; convingător fără să fie nici o clipă propagandistic, și coerent fără să fie sistematic în sensul uscat, în care sînt uneori muzeele, mai ales cele etnografice. [...] Și în plus, ca să spunem lucrurile pe numele lor simplu, e un loc foarte frumos.”

Nu întîmplător a fost distins cu premiul Muzeul European al anului 1996. Acest merit i se mulțumește directorului Horea Bernea, pictor cu renume mondial, și al colaboratorilor săi.

Propun cititorilor noștri, dacă ajung vreodată la București, să se ducă, să viziteze Muzeul Țăranului Român, căci vor vedea un muzeu bun, într-un spirit modern, echilibrat.

Șt. O.

MIRCEA DINESCU

— Sînteți prieteni cu Szócs Géza?
— Da.

— Cum adică?

— Pur și simplu... deci nu numai că ne traducem reciproc versurile, dar mai stăm și la un pahar de vin, mai punem lumea la cale, mai bîrfim, ne mai certăm, ne mai întristăm împreună. Despre asta-i vorba.

— Cu ocazia acestei serate am auzit multe amănunte despre viața de înainte de 1989, cînd amîndoi ați fost persecutați. Poate asta v-a apropiat?

— Da. A fost un accident al istoriei, care a făcut să vîslim în aceeași barcă. Din fericire n-a ținut prea mult. Înainte de '89 am devenit cu adevărat prieteni.

— Azi nu prea scrieți poezii. De ce?

— E o perioadă cînd realitatea te-mpinge mai degrabă la proză, decît la poezie. Aștept.

— Unii vă sugerau să-l preluați pe Caragiale, scriind cu metodele lui pamfletul societății române de azi.

— Într-un fel, Caragiale este părintele nostru, al tuturor. Însăși revista la care lucrez se cheamă „Academia Cațavencu”, adică poartă numele unui personaj sinistru din opera lui Caragiale. Deci, trăim în epoca lui Caragiale și sîntem, vrînd-nevrînd influențați de Caragiale. Eu însumi, în pamfletele mele, am luat ceva polen din marea grădină pe care a cultivat-o I. L. Caragiale.

— Deși umorul și ironia a fost mereu prezentă, ea nu poate ascunde

Ziua de 20 martie a rezervat o surpriză plăcută publicului întrunit la Centrul Cultural al României de la Budapesta. Invitația promisese întîlnirea cu două mari personalități ale literelor din România. Și într-adevăr, cenaclul s-a dovedit un eveniment cultural de excepție. Mai cu seamă că la ora actuală Mircea Dinescu și Szócs Géza sînt doi dintre cei mai mari creatori contemporani din România în domeniul literaturii. Literatură, trebuie apreciat, și nu numai poezie, fiindcă și poetul român, cît și colegul său maghiar publică în ultimii ani și proză demnă de toată atenția. Tocmai despre această lărgire a creativității și încă despre multe altele, a căzut vorba la recenta întîlnire.

neajunsurile și starea deloc satisfăcătoare a societății române de azi.

— Există o expresie românească: rîsu-plînsu. Probabil că ea ar putea să caracterizeze și ceea ce scriu eu. Ironia e o formă de supraviețuire. Dacă vreți, ș-atunci veselie, umorul, e un soi de medicament, cu care ne tratăm existența.

— La un moment dat și Szócs Géza, dar și ați început să povestiți: că soția Dumneavoastră e pe jumătate unguroaică, că ce povești circula în România despre unguri ș.a.m.d. Înseamnă că toți avem cîte-o poveste despre celălalt.

— Vrînd-nevrînd ... cred că nu numai de acum. Cred că de vreo 2000 de ani cel puțin, de cînd popoarele migratoare s-au încrucișat unele cu altele. Nu putem spune că cineva s-a păstrat într-o eprubetă... Sîntem o țară, trăim în anul 2000, împreună. Unii mai blonzi, mai bruneți, alții mai triști sau mai veseli.

— Și cum vă simțiți acum?

— Nu pot să spun că zburd, așa,

în general. Sînt într-o perioadă de hărțuială, am multe proiecte. Mă simt cam obosit. Poate aș prefera să mă retrag undeva, într-o pădure și... să fluier precum cucul... Din păcate, nu prea am ocazia.

— Mi-a rămas o imagine din '89. În ziua de 22 decembrie V-am văzut la televizor și apoi în acea după-masă m-am îndreptat cu o echipă de filmare la Timișoara, cu acele sentimente și cu entuziasmul care iradia, atunci, din Dumneavoastră.

— Vreți să apar din nou la televizor și să vă mai dau o speranță?

Nu știu, mai amînăm...

SZÓCS GÉZA

— După cîte știm, sînteți buni prieteni cu Mircea Dinescu?

— Da, chiar este unul dintre cei mai buni prieteni de-ai mei... În momentele grele ale vieții mele am constatat că omul, la necaz, își găsește mai puțini prieteni. Ei, și unul dintre acești foarte puțini prieteni adevărați a fost și este Mircea Dinescu. Pe vremuri, cînd

„În tinerețe ne străduim să ne facem un nume. La maturitate trebuie să folosim „numele” spre binele altora.”

Încă în 1958 debutează eleva Margareta Pîslaru la un spectacol de la Casa de Cultură Grivița Roșie din București. Dar abia peste doi ani, în 1960, o va cunoaște o țară întreagă pe tînăra vedetă cu fața de păpușă cu ochi mirați. Glasul ei trece de popularitatea Bucureștiului mai întîi prin interpretarea unor șlagăre „importate”, mai ales din Italia. Dar curcirea marelui public reușește cu adevărat numai prin acel renumit „Pe aripa vîntului”. Odată lansat, prin acest cîntec (interpretat în duet cu Marina Voica) numele cîntăreței urcă spre culmile genului, încît Margareta — Pîslărița, cum o dezmiardă toată România, devine steaua numărul unu pe cerul muzicii ușoare românești. Pe atunci, Margareta a reprezentat un curent, o modă și chiar o generație, împreună cu mentalitatea acesteia. Grăitor pentru condițiile social-economice, dar mai ales politice ale timpului: în ciuda nenumăratelor invitații de peste hotare, din în-

treaga lume, prima ieșire urmează abia după zece ani. Iar la numai 25 de ani, Margareta Pîslaru are un trecut de un deceniu în breasla interpretelor de muzică ușoară și este prima care oferă publicului un recital individual.

Margareta Pîslaru a intrat în istoria muzicii ușoare românești, ca fiind prima solistă care a susținut un recital de două ore: „One Woman Show”

Între timp, cu un repertoriu deosebit de larg, cu un talent interpretativ de excepție, cu o capacitate de muncă demnă de invidiat, Margareta Pîslaru rămîne capul de afiș în muzica ușoară românească, devenind însă, de-a lungul anilor, și un căutat „nume de export”. Ca atare, ea va reprezenta genul la cele mai prestigioase competiții, concursuri și festivaluri de muzică ușoară, iar palmaresul ei devine unul dintre cele mai bogate.

Discul de Aur al României
Premiul III la Festivalul Internațional de la Sopot, Polonia
Trofeul și discul de marmură la Cannes, Franța
Premiul Presei din Ankara, Turcia

Premiul SONY la Tokio, Japonia
Premiul special al Presei, la Festivalul Internațional din Malta

Premiul de Creație la Festivalul Tineretului, București

Părăsind România, vestea Margaretei Pîslaru a sosit doar sporadic, viața ei nu s-a mai desfășurat ca o carte deschisă în fața publicului. Stabilindu-se peste Ocean, nici în Statele Unite nu și-a uitat publicul — public care n-a încetat niciodată s-o iubească, s-o admira, să-i asculte discurile. În 1983 a revenit pentru prima dată în România. Și această primă revenire a fost un succes. Dar adevăratul triumf al revenirii în România și în lumina reflectoarelor se leagă de recenta sosire în țară:

„Avea 40 de ani cînd părăsise România și 25 de ani de carieră triumfătoare. Toată lumea o cunoștea pr Margareta Pîslaru ca fiind copilul-minune al muzicii ușoare, al teatrului și filmului românesc. Azi, Margareta continuă să fie una din cele mai adulatate vedete ale noastre.”

Sosirea la București a cîntăreței avusese un scop dublu. Ca

mesageră UNICEF, a dovedit o mare îngrijorare pentru soarta persoanelor defavorizate, dar mai ales pentru copii. Ca atare s-a străduit din răsputeri pentru îmbunătățirea vieții acestora, dovedind capacitatea să-i solidarizeze și pe alții în acest scop nobil. Și ca atare, n-a venit cu mîna goală, ci cu zece milioane de lei, donate Crucii Roșii. Drept recunoștință, Margareta Pîslaru a primit Diploma și Insigna de „Membru de onoare al Crucii Roșii Române”. Iar celălalt gest de mare ecou: realizarea discului aniversar „The best of...” editat la Electrecord. Lansarea discului la magazinul Muzica a fost un succes copleșitor și i-a adunat la un loc pe cele mai mari personalități ale vieții culturale și artistice din România de azi. Iar beneficiul de pe urma vînzării discului va servi, la fel, cauza binefacerii. După toate acestea, publicul și admiratorii nu-și pot dori decît „Margareta, vino iarăși — și cît mai curînd!”

Április 9 vasárnap

ROMÂNIA 1

6.00 Gazdátévé 6.30 Naprakész 7.20 „Így szól az Úr!”
7.30 Főtérf 9.00 Kofikó (izraeli sorozat) 10.30 Három
kivánság klub 11.00 Carlos Santana 12.00 Hírek 12.05
A jövő Magyarországa 12.35 Szerencsepercek 13.00
TS 13.50 TS – Forma - 1 San Marini Nagydíj 16.10
Örömhír 16.35 Bűvös hatos 17.05 Taljások
Csiszmaországban 17.30 Jadwiga párnája 17.55
TS 19.00 A Hét 20.00 Rögötn! 21.00 Show-bávány 22.00
IQ Casino 23.00 X-akták (amerikai sorozat) 23.45 TS

6.00 Reggeli gondolatok 6.30 Repülő ház 7.00 TV2 Matiné
9.00 Cartoon Network 11.00 Parker Lewis sohasem vesz
(amerikai ifjúsági sor.) 11.25 Jenny (amerikai sor.) 11.50
Főmélősök (angol természetfilm) 12.40 Sport2 13.20
Friderikus – Öszáltyálalkozó (ism.) 14.40 Baywatch (amerikai
akció-filmsor.) 15.40 MacGyver (amerikai krimisorozat)
16.35 Knight Rider Team (amerikai akciófilm-sor.) 17.30 Xena
(amerikai sor.) 18.30 Napló 19.45 A vipera (mexikói sor.)
20.10 Piedone Hongkongban (olasz vigiáték) 22.10 Columbo
(amerikai sor.) 23.25 Mókás hekus (amerikai akciófilm-sor.)
0.15 Napló szerelmeimnek (magyar film) 2.15 Vers éjfélt után

6.30 Ókori harcosok (amerikai ismeretterjesztő-sor.) 7.00
Kölyökklub 10.00 Papyrus (fr. rajzfilm) 10.50 Csőre töltve
11.25 A mágusok (ausztrál–lengyel sor.) 11.55 Mire gondol-
lok? 12.00 Az ismeretlen Patagónia (angol természetfilm)
12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 A főnökasszony
(amerikai film) 14.55 Pensacola – A név kötelez (amerikai
sor.) 15.35 Acapulco akciósorozat (amerikai sorozat) 16.30
Félix – Kutyának áll világ (német sorozat) 17.25 Perpatva
18.30 Híradó 18.50 Akták 19.08 Üzenet 19.10 Titolt szere-
lem (venezuelai sor.) 20.00 Halálos fegyver 2. (amerikai
akcióvígjáték) 22.00 Eladós az igazság (amerikai thriller) 23.40
Híradó 23.55 Országház 0.25 Az ismeretlen Patagónia (angol
természetfilm, ism.) 1.15 Akták (ism.) 1.35 Divatklip.

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Universul credinței 8.00
Desene animate. Ursulețul Winnie 8.30 Kiki Riki Miki
Magazin pentru copii 9.00 Viața satului 11.30 Tezaur
folcloric 12.20 De luni până duminică 13.00 Tele Binge
național 16.00 Serial. Blankenese 16.55 Spectacolul
lumii văzut de Ioan Grigorescu 17.25 Trupa de șoară
18.00 Perechea potrivită 18.30 Festivalul Internațional
de Modă 19.00 Jurnal 19.30 Duminica sportivă 19.40
Film. Crime la indigo 21.50 Arena VIP. 21.30 Jurnalul
de noapte.

Duminica, 9 aprilie

FOTBAL

Hagi cu Galatasaray
în semifinala cupei UEFA

Galatasaray Istanbul, în frunte cu Hagi, a depășit sferturile de finală ale Cupei UEFA fără nici o dificultate. „Calificarea era o joacă de copii pentru Galatasaray” descrie seriozitatea luptei cotidianul român ProSport. După ce, la Mallorca, turcii au învins cu 4-1, meciul de la Istanbul a devenit o simplă formalitate. În fine, după cele două partide, amândouă câștigate, Galata s-a calificat cu un scor de 6-2. Meciurile au fost disputate fără prezența pe teren a lui Gică Popescu, acesta fiind accidentat, având o întindere musculară la coapsa stângă, care îl mai ține în afara jocului cam două săptămîni. Celălalt Gică al turcilor a contribuit însă activ la calificarea echipei sale. Presa spaniolă l-a numit chiar „sufletul Galatei”. Deși pe stadionul „Ali Sami Yen” Hagi n-a înscris nici un gol, revista spaniolă „El Pais” l-a caracterizat în următorul fel: „Românul este

Jucătorii români din echipele europene
de frunte pot fi mulțumiți

Dan Petrescu

la Galatasaray cel mai tehnic, imprevizibil și lăminat jucător. Este capabil să dea peste cap orice rival. A făcut ce a vrut pe partea stîngă, întinzîndu-și au-

toritatea asupra partidei. Hagi a fost cel ce a drămuțat jocul.” Pare că Galatasaray nu a glumit, cînd a trasat ca obiectiv real cucerirea Cupei UEFA. Se află de ea la numai doi pași. Primul dintre aceștia ar fi eliminarea clubului englez Leeds United.

Dan Petrescu a jucat bine,
mai cu seamă în cea de-a
doua repriză

Calificarea echipei Chelsea Londra, după victoria cu 3-1 reușită în deplasare contra Feyenord, era deja asigurată pentru băieții lui Vialli. Miza partidei cu Lazio, disputată pe teren propriu era păstrarea primului loc din grupa D al Ligii Campionilor. Chelsea s-a calificat, dar numai pe locul doi, suferind

Adrian Ilie

o înfrîngere cu 2-1. Cu aceasta s-a năruit și o legendă: s-a prăbușit seria de invincibilitate în cupele europene pe „Stamford Bridge”, care s-a menținut pînă

joia trecută. De 42 de ani. Dan Petrescu a jucat mai retras în prima repriză, iar în cea de-a doua s-a aruncat mai ambițios în atac. A ratat două ocazii de gol, de care, de altfel, nu poate fi învinuit.

Adi Ilie a rămas dator cu
goluri înscrise, dar Valencia
s-a calificat fără probleme
pe locul doi

După ce Valencia, acum două săptămîni, s-a reîntors din Franța cu 3 puncte câștigate pe teren propriu îi era suficient și un veritabil meci la egalitate cu Manchester United, pe care l-a și realizat într-o partidă extraordinară de bună, chiar și în pofida faptului că aceasta s-a încheiat cu un scor alb, 0-0. Adrian Ilie a jucat inspirat și din cele 4 goluri marcate de spanioli, în două a avut parte activ, creîndu-le colegilor de echipă ocazii de gol valorificate. Pe teren propriu Ilie a jucat doar o jumătate de repriză.

Ștefan Crăsta

La 19 martie, echipa de fotbal din Leta Mare a învins cu 5-1 echipa adversară din Hosszúpályi. Jocul a fost emoționant, totuși pînă la sfîrșitul competiției s-a arătat diferența tehnică dintre cele două echipe.

Duminică, la 26 martie a urmat un meci mult mai important, la Téglás, fiindcă golaverajul echipei din Leta a fost mai bun. După un meci foarte palpitant, cu mari lupte, echipa noastră a câștigat cu scorul de 1-0.

Cu astfel de precedente am stat de vorbă cu **Árva Barna**, antrenorul echipei.

– După un așa meci, parcă aș pluti – mai ales că am slăbit cel puțin un kilogram. Cred că nu trebuie să vă spun multe despre starea echipei noastre, căci rezultatele ce le-au produs băieții în ultimele meciuri sînt grăitoare. Echipa constă din 12 consăteni, 3 băieți din Debre-

Așteptăm mai mulți suporteri la meciurile
echipei Leta Mare SC '97

țin și 2 din Valea lui Mihai (România). Indiferent de vreme, în fiecare săptămîină marți și joi avem antrenament, la care aproape întotdeauna participă toți jucătorii. Pentru noi este un fapt lăudabil că echipa DVSC din Debrețin (PNB I) angajează, adică „cumpără” cîte-un jucător de la noi. Așa a devenit jucător cunoscut și Nicolae Vancea, Plókai Attila, iar dintre cei mai de mult Erse Sándor și Szabó László.

– Care au fost cele mai însemnate rezultate din viața echipei?

– Pe lîngă cele din sezonul actual, în anul 1971 ne-am califi-

cat în Campionatul județean divizia I din Bihor. În anul 1989 am luat locul 4, în Cupa Națională din județul Bihor.

– Ce planuri de viitor aveți?

– Am dori ca echipa, la sfîrșitul sezonului, să se clasifice pe locul 2-3. În anul acesta încă nu văd posibilitatea să ne calificăm în Campionatul Național divizia III (NB III), dar sperăm că în anul viitor vom reuși. Trebuie să vă spun că și tinerii din echipele de copii și juniorii sînt jucători la fel de buni.

După ce terminăm sezonul, vrem să reînnoim cele două terenuri de joc și să mărim sala de sport. În iarna viitoare am

vrea să facem cantonament în munții din România.

Despre istoricul echipei îl întreb pe bace **Gheorghe Vancea**, responsabilul de echipament, și pe **Nicolae Vancea**, tatăl lui.

– Echipa de fotbal a comunei s-a înființat în anul 1944, cu numele de Nagylétai Vörös Meteor. Ca și alte echipe, în primii ani am dus-o foarte greu. Pe pășunea satului am instalat două porți și cu nisip am tras liniile de demarcație ale terenului de joc. La început mingea a fost făcută din zdrențe...

În anul 1997, cu sprijinul Primăriei și a cîtorva antreprenori, am înființat din nou echipa, acum cu numele Létavértes SC '97. Nu știu de ce, dar cred că în trecut, cînd am mai jucat și eu, am avut mult mai mulți spectatori ca azi. Echipa de acum ar merita mai mulți suporteri și mai mare atenție.

MIC

Următoarele meciuri
de fotbal

Sîmbătă, 1 aprilie 2000

Bătania-Martfű (ora 16.00)
Jaca-Debreceni EAC (ora 15.30)
Mezőberény II.-Micherechi II.
(ora 16.30)
Nagybánhegyes-Leucushaz
(ora 16.30)

Duminică, 2 aprilie 2000

Giula-Jászberény (ora 16.30)
Körösladány-Aletea (ora 16.30)
Mezőberény-Micherechi (ora 16.30)
Leta Mare-Berettyóújfalu (ora 15.30)
Chitighaz-Újkígyós (ora 16.30)

Ultimele rezultate ale echipelor
de fotbal din localitățile noastre

Campionat național, divizia II.

Kunszentmárton-Giula 2-0

divizia III.

Gyoma FC-Bătania 1-1

Campionat județean, Bichiș, divizia I.

Aletea-Medgyesbodzás 1-2

Micherechi-Șercad 2-1

Campionat județean, Bihor, divizia I.

Fülöp-Jaca 1-1

Téglás-Leta Mare 0-1

Campionat județean, Bichiș, divizia III.

Leucushaz-Chitighaz 0-2

Micherechi II.-Giula Köröstáj 1-3